

prima instanță: V. Zaporozjan
instanța de apel: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Rotaru
instanța de recurs: A. Cobăneanu, I. Druță, L. Gafton

dosarul nr. 2rh-3/18

ÎNCHEIERE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Luiza Gafton

examinând cererea de revizuire depusă de Ivan Lungu și Societatea Comercială „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată, Comunitatea Religioasă „Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, Axenia Lungu, Gheorghii Lungu, reprezentați de Ivan Lungu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Axeniei Lungu și reprezentantului Comunității Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia, sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu împotriva Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia și Consiliului local Hăsnășenii Mari r-nul Drochia cu privire la acordarea lotului de teren, determinarea hotarelor și înlăturarea obstacolelor în construirea bisericii

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 5 iulie 2017, prin care recursul declarat de Axenia Lungu și reprezentantul Comunității Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu, reprezentați de avocatul Valentina Moroz a fost considerat inadmisibil

constată:

La 19 noiembrie 2013, Axenia Lungu și reprezentantul Comunității Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia, sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu au înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia și Consiliului local Hăsnășenii Mari r-nul Drochia cu privire la acordarea lotului de teren, determinarea hotarelor și înlăturarea obstacolelor în construirea bisericii.

În motivarea acțiunii a invocat că conform hotărârii Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia nr. 4 din 4 martie 1993, pe numele Axeniei Lungu a

fost eliberat în proprietate lotul de teren cu suprafața de 0,22 ha amplasat în satul Hăsnășenii Mari r-nul Drochia.

Indică că fiul ei Gheorghii Lungu, ca stareț și protoiereu al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev, avea permisiunea de a construi o biserică.

Astfel, ea a donat lotul respectiv pentru construcția bisericii.

Afirmă că potrivit contractului de donație din 20 mai 2013, legalizat de notar, ea Axenia Lungu, a donat fiului său Gheorghii Lungu lotul de teren cu suprafața de 0,1697 ha, deoarece Primăria satului Hăsnășenii Mari a eliberat pe numele ei doar titlul pentru suprafața nominalizată a lotului, urmând ca cealaltă suprafață a lotului de teren să-i fie transmisă ulterior.

Susține că lotul de teren cu suprafața de 0,1697 ha a fost înregistrat la Oficiul cadastral teritorial Drochia pe numele lui Gheorghii Lungu. Iar, suprafața de 0,0603 ha care urma a fi repartizată ei până la moment nu i-a fost repartizată.

Mai mult, proiectul pentru construcția bisericii a fost elaborat cu indicarea mărimii lotului de teren pe suprafața de 0,22 ha.

Consideră că neeliberarea deplină a lotului de teren face imposibilă începerea construcției bisericii.

Menționează că prin dispoziția Primăriei satului Hăsnășenii Mari nr. 02/1-7-15 din 19 august 2013 a fost anulat acordul Primăriei privind lucrările de construcție a bisericii, motivând prin faptul că Consiliul local nu a emis o hotărârea prin care se autentifică construcția bisericii.

Astfel, prin acțiunile ilegale a pârâților le-au fost încălcate drepturile.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 11, 12, 13, 30, 46 Cod Funciar, art. 315, 316, 374 Cod civil, Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Solicită admiterea acțiunii, obligarea Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia de a atribui Axeniei Lungu terenul cu suprafața de 0,0603 ha alături de terenul ce-i aparține cu drept de proprietate lui Gheorghii Lungu, obligarea Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia de a înlătura obstaculele la construirea bisericii și restabilirea ștampilei Primăriei pe certificatul de urbanism nr. 01 din 5 iunie 2013, determinarea hotarelor lotului de teren cu suprafața de 0,22 ha pentru construcția bisericii Icoanei Maicii Domnului din Poceaev și anularea deciziei Consiliului local nr. 4/2 din 12 august 2013 a ședinței extraordinare a Consiliului local Hăsnășenii Mari cu privire la precăutarea cererilor prin care s-a respins cererea lui Gheorghii Lungu cu privire la construcția bisericii.

La 13 mai 2014, în cadrul ședinței de judecată Axenia Lungu a depus o cerere de chemare în judecată prin care și-a concretizat pretențiile, suplimentar solicitând obligarea Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia să-i întoarcă terenul cu suprafața de 0,0603 ha, expropriat de la ea pentru necesitățile obștești.

Prin hotărârea Judecătoria Drochia din 25 mai 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015, a fost admis apelul declarat de Axenia Lungu și reprezentantul Comunității Religioase protoierei și

stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă în parte acțiunea.

A fost anulată decizia Consiliului local nr. 4/2 din 12 august 2013 a ședinței extraordinare a Consiliului local Hăsnășenii Mari cu privire la precăutarea cererilor prin care s-a respins cererea lui Gheorghii Lungu privind construcția bisericii ca fiind ilegală.

A fost respinsă cerința înaintată de Axenia Lungu și Gheorghii Lungu către Primăria satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia și Consiliul local Hăsnășenii Mari r-nul Drochia privind determinarea hotarelor lotului de pământ cu suprafața de 0,22 ha pentru construcția bisericii Icoanei Maicii Domnului din Poceaev, obligarea Primăriei și a Consiliului local Hăsnășenii Mari r-nul Drochia de a înlătura obstaculele în construcția bisericii și restabilirea ștampilei Primăriei pe certificatul de urbanism nr. 02 din 6 iunie 2013.

A fost respinsă cerința înaintată de Axenia Lungu privind obligarea Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nu Drochia de restituire a terenului cu suprafața de 0,0603 ha, expropriat pentru necesitățile obștești.

A fost încetată procedura civilă la cererea Axeniei Lungu și reprezentantul Comunității Religioase protoierei și stareț a Bisericii Icoanei Maicii Domnului Poceaev, Gheorghii Lungu privind obligarea Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia de a atribui terenul cu suprafața de 0,0603 ha, alături de terenul ce-i aparține cu drept de proprietate lui Gheorghii Lungu.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2016, a fost admis recursul declarat de Primăria satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia, casată parțial decizia instanței de apel, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Axenia Lungu și reprezentantul Comunității Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu împotriva Primăriei și a Consiliului satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia cu privire la acordarea lotului de pământ, determinarea hotarelor, înlăturarea obstaculelor în construirea bisericii în partea admiterii cererii de chemare în judecată și anulată decizia nr. 4/2 din 12 august 2013 a Consiliului sătesc Hăsnășenii Mari r-nul Drochia a fost remisă pricina în această parte spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 6 decembrie 2016, a fost admis apelul declarat de Axenia Lungu și reprezentantul Comunității Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia, sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu, casată parțial hotărârea primei instanțe și adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Axenia Lungu și reprezentantul Comunității Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu împotriva Primăriei și a Consiliului satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia cu privire la acordarea lotului de pământ, determinarea hotarelor, înlăturarea obstaculelor în construirea bisericii, anularea decizia nr. 4/2 din

12 august 2013 a Consiliului sãtesc Hãsnãșenii Mari r-nul Drochia și pronunțatã în această laturã o noua hotãrãre prin care a fost respinsã acțiunea civilã formulatã de Axenia Lungu și reprezentantul Comunitãții Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia sat. Hãsnãșenii Mari, Gheorghii Lungu împotriva Primãriei și a Consiliului satului Hãsnãșenii Mari r-nul Drochia cu privire la anularea decizia nr. 4/2 din 12 august 2013 a Consiliului sãtesc Hãsnãșenii Mari r-nul Drochia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 5 iulie 2017 recursul declarat de Axenia Lungu și reprezentantul Comunitãții Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia sat. Hãsnãșenii Mari, Gheorghii Lungu, reprezentați de avocatul Valentina Moroz a fost considerat inadmisibil.

La 3 noiembrie 2017, Ivan Lungu și Societatea Comercialã „Livital Business Constr” Societate cu Rãspundere Limitatã, Comunitatea Religioasã „Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, Axenia Lungu, Gheorghii Lungu, reprezentați de Ivan Lungu au depus cerere de revizuire împotriva încheierii instanței de recurs, solicitând admiterea acestei și casarea integralã a încheierii instanței de recurs, în temeiul art. 449 lit. b), c) și e) CPC.

În motivarea cererii de revizuire au invocat cã Ivan Lungu este posesor de testamente din 3 iunie 2004 și 12 septembrie 2007, eliberate de mama lui, Axenia Lungu, prin care ultima i-a testat toatã averea, care la ziua decesului îi va aparține.

Astfel, considerã cã Ivan Lungu fiind un viitor proprietar al bunurilor Axeniei Lungu, precum și antreprenorul general al construcției bisericii, litigiu în cauzã îl privește direct, însã el nu a fost atras ca parte în proces, deci, instanța a emis o hotãrãre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Așa fiind, pentru considerentele arãtate, aceasta constituie temei de revizuire a încheierii Curții Supreme de Justiție din 5 iulie 2017, în sensul art. 449 lit. c) CPC.

La fel, susțin cã soluția instanței de recurs urmeazã a fi revizuitã în temeiul art. 449 lit. e) CPC, deoarece prin hotãrãrea Judecãtoriei Drochia din 10 martie 2016, devenitã irevocabilã la 10 aprilie 2016, a fost încetat procesul contravențional pornit în privința lui Gheorghii Lungu în baza art. 179 Cod contravențional, cu anularea procesului-verbal cu privire la contravenție seria ISC nr. 1/179 din 25 ianuarie 2016, care de fapt a stat la baza emiterii hotãrãrilor în cauzã.

Mai indicã cã Ivan Lungu deține un titlu provizoriu (duplicat) pe porțiunea de teren, eliberat la 2 aprilie 2013, care la momentul examinãrii cauzei a existat, dar nu a fost anexat, însã are importanțã esențialã pentru soluționarea cauzei.

În plus, o importanțã esențialã are și testamentul eliberat de Axenia Lungu lui Ivan Lungu, la 12 septembrie 2007, care la fel, nu a fost examinat în cadrul cercetãrii judecãtorești.

Pentru acest motiv, afirmã cã încheierea din 5 iulie 2017, urmeazã a fi revizuitã în temeiul art. 449 lit. b) CPC.

În concluzie, notează că încheierea CSJ din 5 iulie 2017, în circumstanțele descrise contravine principiului unui proces echitabil și ar constitui o violare a drepturilor lor garantate de Constituția Republicii Moldova.

La 6 noiembrie 2017, 1 decembrie 2017, 22 decembrie 2017, 4 ianuarie 2018 și 12 ianuarie 2018, Ivan Lungu și Societatea Comercială „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată, Comunitatea Religioasă „Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, Axenia Lungu, Gheorghii Lungu, reprezentați de Ivan Lungu au depus cereri de revizuire suplimentare, invocând aceleași temeiuri de drept și de fapt.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

Conform art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 5 iulie 2017, a fost depusă de către Ivan Lungu și SC „Livital Business Constr” SRL, Comunitatea Religioasă „Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, Axenia Lungu, Gheorghii Lungu, reprezentați de către Ivan Lungu, invocându-se ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b), c) și e) CPC.

Potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) CPC, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Totodată, în conformitate cu art. 80 alin. (7) CPC, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Raportând la caz prevederile sus menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de revizuire depusă și semnată de către Ivan Lungu, în interesele Axeniei Lungu și a lui Gheorghii Lungu, nu întrunește exigențele prevăzute de norma enunțată, și asta deoarece Ivan Lungu a înaintat cererea de revizuire în interesul ultimilor ca persoană fizică și nu dat fiind faptul că ar practica profesia de avocat sau avocat stagiar.

Or, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 102 din 28 mai 2010 au fost modificate prevederile art. 75 CPC, fiind delimitat expres cercul subiecților care pot avea calitate de reprezentant al persoanei fizice și anume începând cu 1 ianuarie 2012, persoanele fizice pot fi reprezentate în cadrul unui proces civil doar de avocați sau avocați stagiar.

Așadar, în cazul în care o persoană fizică este în imposibilitate de a-și apăra drepturile personal, legislația procesuală acordă doar avocatului sau avocatului stagiar împuterniciri de a fi reprezentant în procesul civil, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Drept urmare, cererea de revizuire depusă de Ivan Lungu în interesele Axeniei Lungu și a lui Gheorghii Lungu urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, fiind depusă de o persoană fără împuterniciri.

Pe de altă parte, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că Ivan Lungu a depus cererea de revizuire și în interesele Comunității Religioase „Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, în lipsa împuternicirilor legale, fapt ce la fel, impune respingerea acesteia, ca fiind inadmisibilă.

Or, în conformitate cu prevederile art. 75 alin.(2) și (3) CPC, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată *de către organele lor de administrare*, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, *precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari*. Conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire. În caz de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice, interesele ei pot fi reprezentate de administratorul din oficiu sau de lichidator, desemnați în condițiile legii.

Ca urmare, faptul că la data de 22 februarie 2016, Comunitatea Religioasă „Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, a eliberat lui Ivan Lungu procura, prin care i-a acordat ultimului împuterniciri de reprezentare, în instanța de judecată, procura dată nu întrunește condițiile prevăzute de art. 75 alin.(2) și (3) CPC (f. d. 160 vol. II).

Și asta deoarece, la cererea de revizuire nu au fost anexate probe justificative, care ar certifica că Ivan Lungu deține calitatea de organ de administrare, sau de angajat al Comunității Religioasă „Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, precum și calitatea de avocat sau avocat stagiar.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă și în partea depusă de către Ivan Lungu și SC „Livital Business Constr” SRL, reprezentată de administratorul Ivan Lungu.

În susținerea opiniei date se va reține că în conformitate cu art. 449 lit. c) CPC revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

În același timp, în interpretarea corectă a acestor prevederi legale este important de constatat dacă persoana, care consideră că nu a fost implicată în proces, este subiect al raportului litigios.

În acest sens, revizuentul trebuie să prezinte probe pertinente și concludente care ar confirma încălcarea drepturilor sale prin adoptarea hotărârii, revizuirea

cărei se solicită, iar instanța urmează să constate dacă prin hotărârea supusă revizuirii, persoanei neimplicate în proces, i-au fost încălcate careva drepturi.

Cu referire la norma enunțată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că la cererea de revizuire, nu au fost atașate probe concludente și pertinente ce ar confirma sau ar indica în mod sugestiv la anumite drepturi ale lui Ivan Lungu și SC „Livital Business Constr” SRL care ar fi fost încălcate prin actul de dispoziție judecătorească a cărei revizuire se solicită.

Ca consecință, la caz nu a fost stabilit că încheierea Curții Supreme de Justiție din 5 iulie 2017, prin care recursul declarat de Axenia Lungu și reprezentantul Comunității Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia, sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu, reprezentați de avocatul Valentina Moroz a fost considerat inadmisibil, a fost emisă cu privire la drepturile unor persoane care nu au fost implicate în proces.

În asemenea împrejurări, nefiind confirmată existența temeiului prevăzut la art. 449 lit. c) CPC, la caz nu pot fi reținute nici motivele invocate la art. 449 lit. b) și e) CPC.

Or, dispozițiile art. 447 CPC indică expres persoanele care sunt în drept să depună cerere de revizuire și anume: a) părțile și alți participanți la proces; b) persoanele care nu au participat la proces, dar care sânt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească; c) Agentul guvernamental, în cazurile prevăzute la art. 449 lit. g) și h).

Drept urmare, se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 3 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Ivan Lungu și Societatea Comercială „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată, Comunitatea Religioasă

„Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, Axenia Lungu, Gheorghii Lungu, reprezentați de Ivan Lungu ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Ivan Lungu și Societatea Comercială „Livital Business Constr” Societate cu Răspundere Limitată, Comunitatea Religioasă „Biserica cu hramul Icoana Maicii Domnului Poceaev”, Axenia Lungu, Gheorghii Lungu, reprezentați de Ivan Lungu împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 5 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Axeniei Lungu și reprezentantului Comunității Religioase protoierei și stareț al Bisericii cu hramul Icoanei Maicii Domnului din Poceaev r-nul Drochia, sat. Hăsnășenii Mari, Gheorghii Lungu împotriva Primăriei satului Hăsnășenii Mari r-nul Drochia și Consiliului local Hăsnășenii Mari r-nul Drochia cu privire la acordarea lotului de teren, determinarea hotarelor și înlăturarea obstacolelor în construirea bisericii.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Luiza Gafton